

SMYOZ

egy sajnálatosan kevéssé ismert, zseniális rejtvény-játék

--- mindenkinet, aki szereti az elmélyült gondolkodást igénylő rejtvényeket ---

A SMYOZt Hennyey Zoltán alkotta még a 40-es években, néhány egyszerű szabállyal továbbfejlesztve a mindenki gyerekkorában, kockás papíron játszott, lövöldözős "talált – süllyedt" tengeri csata/torpedó játékot.

Hogy miért SMYOZ, és hogy ez mit jelent, saját bevallása szerint még az alkotója sem igazán tudta.

A papír-alapú SMYOZ páros mérkőzésként is és rejtvényként is játszható. Páros mérkőzés a hagyományos, oda-vissza lövöldözős forma. Rejtvényben a játékos megkapja azt a szükséges és elégsges információt, ami garantáltan elvezet a megfejtéshez, az összes hajó süllyedéséhez.

A SMYOZ szórakoztató elmélyülés mellett komoly pedagógia értéket hordoz, fegyelmezett gondolkodásra nevel, megtanít alkalmazni egy egyszerű, de mégsem triviális szabályrendszert, megtanít a hipotézis-felállításra és a reductio ad absurdum bizonyítás-technikára, megtanít követni - akár elágazó - logikai láncokat, megtanít felismerni ok-okozati összefüggéseket, és nem utolsó sorban - minimális gyakorlat birtokában - a megfejtés sikérének élményét nyújtja. Kétségtelen a minimális gyakorlatot bele kell fektetni, de sakkozni vagy go-t játszani sem tud azonnal az ember. Egy-két órányi gyakorlás után már élvezetes lehet.

Miután a papíralapuként született SMYOZ-hoz ezzel készültek rejtvények, 80 év elteltével - a GPT-5 alapvető közreműködésével - elkészült a "képernyős" változat, a SMYOZ GENERÁTOR és a SMYOZ EXPLORER páros. A GENERÁTOR - számos kiegészítő szolgáltatás mellett - a játék szabályait betartva készít hajó-elrendezéseket tetszőleges 6-jegyű SEED értékből. (A GENERÁTORnak van MANUALis változata is.) Az EXPLORER a generált elrendezések megfejtését támogatja, a lövések mellett a "kitalált-kikövetkeztetett" új mezők elhelyezésének lehetőségével, továbbá számos opcionális automatizmussal. (A GENERÁTORtól az EXPLORERhez szerkeszthető SEED-nnn.txt adatfájlok viszik az elrendezéseket.)

A honlap MEGFEJTÉSEK szakasza néhány rejtvényt elemez, lépésenként ábrákkal követve és magyarázva tipikus SMYOZ gondolatsorokat.

Hagyományos rejtvények, könnyen értelmezhető Excel formában, a csatolt SMYOZ leírás papíralapú változatához kapcsolódnak, amelyben az egyes lövések helyet – járulékos nehézséget jelentő – lövéscsoportok is alkalmazhatók.

Tanulmányozható irodalom:

Hennyey Judit cikke a Matematika tanítása folyóíratban és

Miklos N. Szilágyi cikke a Journal of Recreational Mathematics-ban

(Radványi András)